

[Vesterager.]

Gang for alle skulde beløbe sig til 350 700 Kr., og at vi nu faar at vide, at de vil blive paa ca. 1 Mill. Kr. Det vil altsaa sige, at Udgifterne vil blive tre Gange saa store, som Oplysningerne den Gang lød paa. Ser man paa Oplysningerne angaaende de forskellige Seminarier, er det ogsaa her i høj Grad bemærkelsesværdigt, at Opgivelserne slet ikke holder. Ministeren regnede med en Udgift paa Jonstrup paa 36 000 Kr., og nu regner man med, at den vil blive 108 500 Kr. For Jellings Vedkommende lød Udgifterne paa 61 500 Kr.; de vil nu blive 85 450 Kr. Til Ranum regnede man med 35 000 Kr., nu kræves der 165 000 Kr. Det eneste Sted, hvor Overslaget nogenlunde har holdt, er Ribe, idet vi fik oplyst, at Udgiften vilde blive 78 200 Kr., den er nu blevet anslaaet til 78 150 Kr. Det er i Virkeligheden det eneste Sted, hvor der nu er regnet med Nedgang, en Nedgang paa 50 Kr.; men dette Seminarium skal alligevel nedlægges. Det har altsaa ikke hjulpet, at Seminariefolkene har faaet det regnet nøjagtigt ud, den Dom bliver alligevel fældet, at Seminariet skal nedlægges. For Tønders Vedkommende lød Udgiften paa 15 000 Kr., nu lyder den paa 132 600 Kr. For Haderslev var den anslaaet til 3 000 Kr., nu forhøjes den til 48 700 Kr. For Skaarup var den 122 000 Kr., nu bliver den 250 000 Kr. Alle disse Tal er talende, og de vidner i høj Grad om, at Rigsdagen den Gang har faaet Oplysninger, der aldeles ikke kan holde, naar man skal gennemføre de Foranstaltninger, der maa kræves. Men vi er ikke færdige med det økonomiske endnu. Forslaget gaar ud paa at nedlægge 4 Statsseminarier og opføre et nyt Dobbeltseminarium i Slagelse. Det er min Overbevisning, at det ikke kan blive nogen billig Historie. Jeg tror derfor, det er aldeles nødvendigt, at Rigsdagen faar Tid til at undersøge disse Forhold meget nøje, saa man kan blive klar over, hvor store Udgifter det drejer sig om. At det skulde blive 150 000 Kr. billigere at kassere fire Statsseminarier og bygge et nyt, er ikke umiddelbart indlysende for alle. Det trænger sikkert til en nærmere Undersøgelse. Den i Fjor vedtagne Seminarielov betyder efter min Mening i mange Henseender et Fremskridt, men paa den anden Side er den, som der er gjort opmærksom paa, ikke billig, den vil koste Befolkningen Penge derved, at Undervisningen skal forlænges med et Aar, og det kan i disse vanskelige Tider nok vække Ængstelse. Og saa kommer der her en Efterhøst af meget store Merudgifter

og Nedlæggelse af fire Statsseminarier og Vejle Forskoleseminarium. Det er ikke underligt, at Folk Landet over spørger, hvad Meningen er. Det har jo sin store økonomiske Betydning, at mange unge Mennesker kan bo ude i deres Hjemegn og tilbringe Søndagene i Hjemmet. Og det har ogsaa Betydning for en Egns Befolkning, at de har saadan en Institution i Nærheden, hvor de, der vil gaa Lærervejen, kan faa deres Uddannelse. Nu flytter man uden videre disse Seminarier hen til helt andre Egne i Landet. Alt det maa der tages Hensyn til, det økonomiske er jo af stor Betydning, ikke mindst i en Tid som denne, hvor det er svært ikke blot for Staten at faa Midlerne skaffet til Veje, men hvor det ogsaa er svært for Befolkningen og ikke mindst for de unge Mennesker, der skal være Lærere. Det kan derfor ikke nytte at se bort fra de økonomiske Vanskeligheder, der herved kan opstaa. Med Hensyn til Besparelsen paa Driften af 100 000 Kr. synes jeg heller ikke, at den er saa lige til at fastholde. Ministeren tillægger den stor Betydning, jeg stiller mig meget tvivlende overfor, om den lader sig gennemføre, om det i det hele taget kan holde. Og selv om der kan gennemføres nogen Besparelse ved den aarlige Drift, kan det ikke være det eneste afgørende. Den Fordyrelse, der kommer for Befolkningen, kan let sluge den Besparelse, der bliver for Staten, og mere til.

Det pædagogiske hænger naturligvis sammen med det økonomiske, men jeg vil dog gerne sige nogle Ord særskilt derom. Rent personlig er en saadan Centralisation af Seminarieforholdene mig i høj Grad imod, og det forekommer mig, at det egentlig ogsaa har været Tanken med den nye Seminarielov, at man skulde holde sig derfra. De af-sides liggende Seminarier kan have deres Vanskeligheder, og det er der ogsaa gjort opmærksom paa, men vor Læreruddannelse har alligevel været særpræget ved, at den er foregaaet i nær Kontakt med den Befolkning, som Lærerne, i alt Fald en stor Del af dem, senere skal virke imellem. Det er min Overbevisning, at store Dobbeltanstalter vil være en Hindring for en Del af det, som egentlig var Grundtanken i den nye Seminarieordning. Naar det store Antal Elever, som Parallellklasserne vil medføre, skal have Tid og Lejlighed til at besøge Øvelsesskolerne og have Vejledning i at undervise, naar de ogsaa skal have Lejlighed til selv at opøve sig i Praktik, tror jeg, det vil være saare vanskeligt for en Skoleleder virkelig at bringe dem Hjælp og virkelig følge de enkelte